

текстового та візуального способів представлення вивідного знання як результату інформаційно-аналітичного дослідження. Це можливо за умови розуміння глибинної суті процесів подачі та сприйняття вивідної інформації, в яких інформаційно-аналітична складова та візуальні зображення злиті воедино. Саме такий формат можна вважати оптимальним способом досягнення мети інформаційно-аналітичного дослідження – надання бізнес-менеджерам дієвого аналітичного документу, на підставі якого прийматимуться виважені управлінські рішення.

Література

1. Горбачевский М. Інфографіка / М.Горбачевский – {Електронний ресурс] .- Режим доступу: <http://infographer.ru>
2. Дрешер Ю.В..Организация информационного производства. /Ю.В.Дрешер.- М., - 2005.- 248 с. Режим доступу: <http://elbooka.com/raznaja-literatura/kniga-uchebnik/64401-dresher-yui-organizaciya-informacionnogo-proizvodstva.html>
3. Нефедьева К.В. Инфографика - визуализация данных в аналитической деятельности/ К.В.Нефедьева// Сб.научн. статей «Анализ информации в науке, культуре, бизнесе. – Под ред. Г.Ф.Гордукаловой. – СПб., Изд.СПбГУКИ. - 2013.- с.89-94.
4. Савчук В.В. Что такое повороты в философии? Медиафилософия. Приступ реальности» /В.В.Савчук/. – СПб; Изд-во РХГА.- 2013. -350 С.
5. Ященко Л.Є. Інфографічний формат представлення вивідної інформації в аналітичному документі для керівника / Л.Є.Ященко // Мат. 7 Міжн.наук.- практ.конф. «Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття». – Одеса. - ОНПУ.- 2015.- С.186-191.
6. Ященко Л.Є. Від текстового формату до інфографічного: філософсько-педагогічні роздуми /Л.Є.Ященко // «Гілея». Науковий вісник. Збірник наукових праць.- Нац. педагог. ун-тет ім.М.П.Драгоманова. ВГО Українська Академія наук., К., –Вип.105(№2). -2016. –С. 307-310.

Дарія Марущак

**Одеський національний політехнічний університет,
Одеса, Україна**

ТЕРМІНОСИСТЕМА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

У даній роботі розглядаються питання функціонування та закономірності створення документа. Дослідження терміносистеми

документознавства, шляхи розвитку та удосконалення досліджуваної терміносистеми.

Ключові слова: документи, документознавство, документознавці, діловодство, документознавча термінологія, наукова дисципліна.

В данной работе рассматриваются вопросы функционирования и закономерности создания документа. Исследование терминосистемы документоведения, пути развития и совершенствования исследуемой терминосистемы.

Ключевые слова: документы, документоведение, документоведы, делопроизводство, документоведческая терминология.

This article considers issues of functioning and patterns of document creation. Research terminosistemy documentation ways, of development and improvement of the studied terminological system.

Keywords: documents, document science, document science researchers, records management, documental terminology.

На сьогодні документознавча термінологія розвивається досить швидкими темпами. Головним у документознавстві є термін «документ» – полісемічне, широкі за своїм значенням поняття.

Термін «документ» використовується в багатьох галузях знань. І майже в кожній із них є одна чи кілька версій його розуміння відповідно до специфіки тих об'єктів, які вона вивчає і яким надає статус документа.

Приміром, термін документ пов'язаний із наукою про документи – документознавством, а також із фахівцями, котрі працюють у даній галузі – документознавцями.

Документознавство — наукова дисципліна, яка вивчає закономірності створення документів у різних галузях людської діяльності і розробляє принципи побудови систем документування й діловодства.

Об'єктом документознавства є окремі документи та їх сукупність в суспільстві, яка складається з багатьох різновидів, що включають окремі жанри і форми документів, а також системи і підсистеми документації, прості та складні комплекси документів.

Предметом документознавства є створення наукового знання про документ та закономірності створення і функціонування документів в суспільстві, в єдності їх інформаційної і матеріальної складових.

Документознавством також називають наукову дисципліну, що вивчає закономірності створення і використання документів, яка

розробляє методи побудови документально-комунікаційних систем і принципи їх функціонування.

Загальне документознавство як синергетична наука й навчальна дисципліна з'явилась у нас на широкому багатоаспектному діалозі документознавчих дисциплін й ґрунтується на широкому розумінні феномену документа та документно-інформаційної діяльності.

Терміносистема документознавства відбиває рівень знань про предмет цієї науки, в тому числі коливання наукової думки, все розмаїття поглядів дослідників окремих питань, тому в теоретичному плані терміни відображають багатогранність поняття, яке ними позначається, а також їхнє різне розуміння вченими.

Центральне місце посідає термін «документ». У ДСТУ 2732 - 2004 він визначається як «матеріальний об'єкт, що містить у зафіксованому вигляді інформацію, оформлений у заведеному порядку, і має у відповідності з чинним законодавством юридичну силу». Таке трактування терміна відповідає тільки сфері діловодства, оскільки визначальними характеристиками виступають «оформлення у заведеному порядку» матеріального об'єкта та відповідність чинному законодавству, що надає об'єктові юридичну силу (організаційно-розпорядчі документи).

Кожен термін конкретної наукової дисципліни розглядається з позицій адекватного відбиття глибини семантики конкретного поняття, розкриття суті його відмінності від інших понять, виражених у подібних термінах.

В словнику термін "документ" має три значення:

- діловий папір, що підтверджує якийсь факт або право на щось;
- те, що офіційно підтверджує особу пред'явника;
- письмове свідчення про щось.

Одним з найважливіших питань удосконалення і розроблення досліджуваної терміносистеми є створення класифікації термінів, яка дозволить визначити її межі, склад і структуру, а також виявити всю сукупність термінологічних новоутворень, синонімічних термінів, що в більшості своїй є термінологічними бар'єрами наукової дисципліни документознавства.

Іншим питанням впорядкування терміносистеми документознавства є питання відмежування документознавчих термінів від термінів галузей знань, близьких до документознавства (історії, архівознавства, джерелознавства, інформатики тощо). Ця

необхідність визначається великою кількістю так званих міжгалузевих термінів. До них, передусім, відносяться терміни, які функціонують одночасно в терміносистемах документознавства (діловодства), архівознавства та інформатики з незмінною знаковою стороною, але різним значенням. В основі лежить загальне поняття, але кожна з наук виділяє особливу частину змісту цього поняття, відповідно до своїх завдань. Становлення загального документознавства, як уже зазначалося, відбувається під впливом низки документознавчих наукових дисциплін. Зазначене дає можливість ідентифікувати загальне документознавство як наукову дисципліну, одночасно показуючи її зв'язки з іншими науками та галузями знань, що вивчають документ або окремі його характеристики.

Об'єднання зусиль суміжних наук створює інтегративний напрям розвитку знань про документ. У кінцевому результаті це повинно призвести до формування комплексу знань про документ і документальну діяльність; становлення загального документознавства як синергетичної наукової дисципліни, системи знань на базі наук документ-но-комунікаційного (інформологічного) циклу.

Окремі властивості, якості та функції документа можуть бути складовою інших наукових дисциплін документознавчого циклу, що розглядають особливості тих груп документів, з якими має справу відповідна наукова галузь практичної діяльності. А от розуміння документа в його історичній, теоретичній цілісності та практичному застосуванні, де він є об'єктом дослідження, в змозі дати саме загальне документознавство.

Загальне документознавство має право на визнання його синергетичною науковою дисципліною по відношенню до інших дисциплін документознавчого циклу, але це не означає, що воно буде "поглинати" інші дисципліни, навпаки, документознавство в змозі охоплювати об'єкт вивчення в найбільш загальних, визначних рисах, якостях і тенденціях, залишаючи безліч можливостей та суто специфічних проблем на долю суміжних наукових дисциплін, підвищуючи тим самим їх творчий потенціал й збагачуючи свою методологію.

Розвиток загального документознавства може здійснюватись за рахунок взаємозбагачення та застосування різноманітних аналогів із суміжних дисциплін документознавчого циклу, підсумовування всього того, що має логічне завершення.

Зазначене якраз і різнить загальне документознавство і інші наукові дисципліни, об'єктом яких виступає документ як складова.

Предметом загального документознавства можуть вважатися еволюція та сучасний стан характеристик документів, у тому числі в процесах їх створення та функціонування, як динамічних об'єктів.

До предмета загального документознавства можна віднести також питання технологічного характеру: побудова документальних утворень і визначення найбільш ефективних засобів їх вдосконалення та підтримки в різних соціокультурних сферах та інституціях, розроблення питань їх класифікування, реферування, створення пошукового образу.

Підсумувавши матеріал, ми можемо зробити висновки: **Документознавство** — це комплексна наука про документ і документально-комунікаційну діяльність, що досліджує документ як джерело інформації та засіб соціальної комунікації та вивчає в історичному, сучасному і прогностичному плані процеси створення, розповсюдження і використання документованих джерел інформації в суспільстві.

Предмет загального документознавства включає вивчення властивостей та функцій документа, дослідження методів та роботи з документами в процесі комунікаційної діяльності, аналіз перешкод, що заважають ефективному організуванню систем документації, оцінювання переваг та недоліків створеного документа та проблем його сприйняття.

Література

1. Бездрабко В.В. Сучасне документознавство в Україні: концепції, перспективи розвитку / В.В.Бездрабко // Укр.наук.журнал.— 2008. —№6.— С. 163 – 182
2. Кулешов С.Г. Управлінське документознавство [текст]: Навч. посіб. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв / Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв. – К. : ДАКККиМ, 2003. – 58с.
3. Нілова І. А. Терміносистема документознавства : нормативна база [Текст] / І. А. Нілова // Вісник Книжкової палати. – 2005. – № 9. – С. 23–24.
4. Швецова-Водка Г.М. Типологія документа: Навч. посіб. для студ. ін-тів культури / Г.М. Швецова-Водка. - К.: Кн. палата України, 1998. - 80 с.